



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ  
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ  
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ  
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ  
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ  
& ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ερ. Φ.: 150

**Ταχ. Δ/ση:** Μπουμπουλίνας 20-22  
**Ταχ. Κώδ :** 106 82  
**Τηλέφωνο :** 2131322-362, 363, 368  
**Fax :** 210-82.01.426  
**Email :** [atneke@culture.gr](mailto:atneke@culture.gr)

**ΠΡΟΣ:** Βουλή των Ελλήνων  
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου  
Τμήμα Ερωτήσεων

**ΚΟΙΝ:** 1. Βουλευτή κ. Κυριάκο Βελόπουλο  
2. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας  
3. Υπουργείο Τουρισμού

**Θέμα:** Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 3359/17.1.2020 Ερώτηση με θέμα:  
«Καταδυτικό πάρκο στην Κεφαλονιά»

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 3359/17.1.2020 Ερώτησης του Βουλευτή, κ. Κυριάκου Βελόπουλου, σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες και σε ό,τι αφορά το ΥΠΠΟΑ, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Σε ενάλια επιφανειακή αρχαιολογική έρευνα στη θαλάσσια περιοχή μεταξύ Κεφαλονιάς και Ιθάκης, η οποία είχε πραγματοποιηθεί το 2000, από την Εφορεία Ενόλιων Αρχαιοτήτων σε συνεργασία με το Νορβηγικό Αρχαιολογικό Ινστιτούτο και το Επιστημονικό και Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Trondheim της Νορβηγίας, βάσει της με αρ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑ/ΑΡΧ/Α3/Φ12/15660/333/21.6.2000 Υπουργικής Απόφασης, εντοπίστηκαν τέσσερα (4) ναυάγια, μεταξύ των οποίων και το αναφερόμενο στην Ερώτηση. Τα ναυάγια είναι τα εξής:

α) Ναυάγιο στον όρμο Γιαγάνα (σε βάθος 30μ.), με αγγεία της Πρωτοελλαδικής περιόδου (ΠΕ II – ΠΕ III, 2.750 – 2.000 π.Χ.), όπου οριοθετήθηκε ενάλιος αρχαιολογικός χώρος (αρ. ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/62769/4286/11.11.2003 ΥΑ, ΦΕΚ 1769/Β/27.11.2003).

β) Ναυάγιο κοντά στην νησίδα Αστερίς, με αμφορείς της ρωμαϊκής περιόδου (1ος αι. π.Χ-1ος αι. μ.Χ.).ΥΑ ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/62769/4286/11.11.2003, ΦΕΚ 1769/Β/27.11.2003).

γ) Το αναφερόμενο στην ερώτηση ναυάγιο της ρωμαϊκής περιόδου στον όρμο του Φισκάρδου (σε βάθος 60μ.), με αμφορείς του 1ου αι. π.Χ-1ου αι. μ.Χ.

δ) Ναυάγιο (σε βάθος 23μ.) κοντά στον λιμενίσκο του Πίσω Αετού Ιθάκης με φορτίο κεράμων ελληνοιστικής περιόδου.

Οι θέσεις των δύο τελευταίων ναυαγίων, στο Φισκάρδο και στην Ιθάκη, προστατεύονται βάσει της αρ. ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΑΡΧ/Α1/Φ43/48604/3385/2003 Υ.Α. (ΦΕΚ 1701/Β/2003), «Χαρακτηρισμός ναυαγίων ως πολιτιστικών αγαθών».

Το ναυάγιο της ρωμαϊκής περιόδου στο Φισκάρδο εντοπίστηκε, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, το 2000 (βλ. Dellaporta, K., Jasinski, M.E., Søreide, F. 2006. The Greek-Norwegian Deep-Water Archaeological Survey. *IJNA* 35.1, 86, εικ. 8-10), ενώ στην συνέχεια, το Πανεπιστήμιο Πατρών προχώρησε, κατά τα έτη 2013 και 2014, σε έρευνα με σάρωση του βυθού με ηχητική απεικόνιση, η οποία έδωσε πιο ακριβή στοιχεία για την θέση και το μέγεθος του ναυαγίου. Το σχετικό δημοσίευμα που παρατίθεται στην ερώτηση, παρουσιάζει στοιχεία και εποπτικό υλικό από την δημοσίευση του 2020 της επιστημονικής ομάδας του Πανεπιστημίου Πατρών (βλ. Ferentinos, G., Fakiris, E.,

Christodoulou, D., Geraga, M., Dimas, X., Georgiou, N., Kordella, S., Papatheodorou, G., Prevenios, M., Sotiropoulos, M. 2020. Optimal sidescan sonar and subbottom profiler surveying of ancient wrecks: The 'Fiskardo' wreck, Kefallinia Island, Ionian Sea. *Journal of Archaeological Science*. 113).

Σχετικά με το πρώτο και δεύτερο ερώτημα, που αφορά στα καταδυτικά πάρκα και την δημιουργία ενός πάρκου στην Κεφαλλονιά, σας γνωρίζουμε ότι το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού εμπλέκεται μόνον ως προς την ίδρυσή τους, κατά την διαδικασία αδειοδότησης χωροθέτησης, σύμφωνα με τις διατάξεις τους Ν.3409/2005 (ΦΕΚ 273/Α/04-11-2005) «Καταδύσεις αναψυχής και άλλες διατάξεις», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα. Σύμφωνα με το άρθρο 11 του ως άνω νόμου, απαγορεύεται η ίδρυση καταδυτικών πάρκων σε οριοθετημένους ενάλιους αρχαιολογικούς χώρους (κατά τα άρθρα 12 και 15 του Ν. 3028/ 2002, ΦΕΚ 153 Α'). Στην περίπτωση της Κεφαλλονιάς, από πλευρά αρμοδιοτήτων του ΥΠΠΟΑ, η αρμόδια Εφορεία Ενόλιων Αρχαιοτήτων θα εξετάσει την δυνατότητα δημιουργίας Επισκέψιμου Ενόλιου Αρχαιολογικού Χώρου σε ναυάγια στον δίαυλο μεταξύ Κεφαλληνίας και Ζακύνθου.

Ός προς το τρίτο ερώτημα, για την ανάδειξη της ενάλιας πολιτιστικής κληρονομιάς, σας γνωρίζουμε ότι η δημιουργία επισκέψιμων για το κοινό υποβρυχίων αρχαιολογικών χώρων, μεμονωμένων ή υπό την μορφή ευρύτερων καταδυτικών πάρκων, υπήρξε – και παραμένει – για το Υπουργείο Πολιτισμού ένα τολμηρό εγχείρημα μεγάλης ευθύνης και μια πρόκληση με ειδικές απαιτήσεις και προϋποθέσεις, που υπαγορεύονται από τρεις βασικές αναγκαιότητες: την τήρηση της ασφάλειας του κοινού, τη διαφύλαξη του φυσικού περιβάλλοντος, και την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς. Η διαχείριση, ανάδειξη και απόδοση στο κοινό ενός ενόλιου αρχαιολογικού χώρου οφείλει να υπηρετεί ταυτόχρονα το δικαίωμα πρόσβασης στην πολιτιστική κληρονομιά και τις ανάγκες προστασίας της.

Οι αναγκαίες θεσμικές παρεμβάσεις σε εξειδίκευση των απαιτήσεων του Άρθρου 24 του Συντάγματος και των διατάξεων των Άρθρων 3 και 15 του Ν. 3028/2002 «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς» πραγματοποιήθηκαν με το Άρθρο 11 του Ν. 3409/2005 «Καταδύσεις Αναψυχής και άλλες διατάξεις», σχετικά με την πρόβλεψη λειτουργίας «Υποβρυχίων Μουσείων» (ο όρος αντικαταστάθηκε από τον πλέον δόκιμο και ακριβή «Επισκέψιμος Ενόλιος Αρχαιολογικός Χώρος»). Αυτό συμπληρώθηκε στη συνέχεια με το Άρθρο 44 του Ν. 4179/2013, το οποίο παρέχει για το σκοπό αυτόν τη δυνατότητα κατάρτισης προγραμματικών συμβάσεων πολιτισμικής ανάπτυξης. Επιπλέον, στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Τουρισμού, με τίτλο «Σύσταση Εθνικού Συμβουλίου Καταδυτικού Τουρισμού, ρυθμίσεις για την ανάπτυξη του καταδυτικού τουρισμού και άλλες διατάξεις», το οποίο συνυπογράφεται από την Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού, καθώς και άλλα συναρμόδια Υπουργεία, ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τους Επισκέψιμους Ενόλιους Αρχαιολογικούς Χώρους, και τα Ενόλια Μνημεία.

Υπό τις ανωτέρω βασικές αρχές και προϋποθέσεις ξεκίνησαν οι διαδικασίες, με την υπογραφή των απαραίτητων ΚΥΑ, για τη δημιουργία επισκέψιμων ενόλιων αρχαιολογικών χώρων σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας, που συνοδεύονται από διαδικασίες κατάρτισης σχετικών προγραμματικών συμβάσεων μεταξύ Δημοσίου και Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την υλοποίηση των σχετικών έργων. Ειδικότερα, έχουν ιδρυθεί Επισκέψιμοι Ενόλιοι Αρχαιολογικοί Χώροι στις κάτωθι περιοχές:

1. Μεθώνης και Ναυαρίνου Πύλου, Περιφέρειας Πελοποννήσου (ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΙΠΚΑ/ΤΑΧ/Φ41/176862/94489/11963/5535/30.9.2013, ΦΕΚ 2489/Β/3.10.2013).
2. Λαυρεωτικής – Μακρονήσου Αττικής (ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΙΠΚΑ/ΤΠΚΑΧΜΑΕ/Φ17/344762/203211/16908/4712/2015, ΦΕΚ 2655/Β/9.12.2015).
3. Σποράδων και Δυτικού Παγασητικού, Μαγνησίας, Περιφέρειας Θεσσαλίας (ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΙΠΚΑ/ΤΠΚΑΧΜΑΕ/Φ53/12387/6960/772/240/19.1.2015, ΦΕΚ 119/Β/21.1.2015 και ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΙΠΚΑ/ΤΠΚΑΧΜΑΕ/197458/127075/5380/1806/1.7.2019, ΦΕΚ 2714/Β/2.7.2019).

Αναφορικά με τον Επισκέψιμο Ενόλιο Αρχαιολογικό Χώρο Σποράδων, Δυτικού Παγασητικού και Μαγνησίας, επισημαίνεται ότι στις 12.9.2019 εντάχθηκε στο ΠΕΠ Θεσσαλίας 2014-2020 η Πράξη «Δημιουργία Επισκέψιμων Ενόλιων Αρχαιολογικών Χώρων (ΕΕΑΧ) στην Αλόνησο και στο Δυτικό Παγασητικό», με φορέα υλοποίησης την

Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων του ΥΠΠΟΑ, ως επίσης και η Πράξη με τίτλο «Δημιουργία Κέντρου ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης κοινού (ΚΕΕΚ) Αλοννήσου για τους Ενάλιους Επισκέψιμους Αρχαιολογικούς Χώρους», με φορέα υλοποίησης τον Δήμο Αλοννήσου, καθώς και η Πράξη «Δημιουργία Κέντρου ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης κοινού Αμαλιάπολης, για τους Ενάλιους Επισκέψιμους Αρχαιολογικούς Χώρους».

Παράλληλα, η αρμόδια Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων προετοιμάζει και εξετάζει την περίπτωση δημιουργίας καταδυτικών διαδρομών στην ακριτική περιοχή Φούρνων και Λέρου, μέσα από το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα «ΑνΔιΚαΤ» Συνεργασίας «Interreg V-A Ελλάδα - Κύπρος 2014-2020», που αφορά σε καταδυτικές διαδρομές σε θαλάσσιες προστατευόμενες περιοχές της Ανατολικής Μεσογείου – Ανάπτυξη Δικτύου Καταδυτικού Τουρισμού. Κύριος Δικαιούχος είναι η Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου.

Τα αποτελέσματα των ανωτέρω προσπαθειών, αφού αξιολογηθούν, θα αποτελέσουν την αφετηρία συζητήσεων και σχεδιασμού για να δρομολογηθούν στη συνέχεια οι διαδικασίες λειτουργίας, Επισκέψιμων Εναλίων Αρχαιολογικών Χώρων και σε άλλες περιοχές, σε συνεργασία και με τους τοπικούς φορείς.

Η δημιουργία νέου θεσμικού πλαισίου για τον καταδυτικό τουρισμό, που προετοιμάζεται από το Υπουργείο Τουρισμού, το οποίο συνεργάζεται με το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού σε ό,τι αφορά τους υποθαλάσσιους ενάλιους αρχαιολογικούς χώρους, θα προσδώσει νέες δυνατότητες ανάπτυξης του ενάλιου πολιτισμικού πλούτου της χώρας μας.

Η Υπουργός  
Πολιτισμού και Αθλητισμού  
ΛΙΝΑ ΜΕΝΔΩΝΗ

**Εσωτερική Διανομή:**

1. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Πολιτισμού
2. ΕΦΑ Κεφαλλονιάς
3. Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων

Ακριβές Αντίγραφο

Αυτοτελές Τμήμα Νομοθετικού Έργου και Κοινοβουλευτικού Ελέγχου

ΛΑΔΟΓΙΑΝΝΗ ΔΗΜΗΤΗΡ-ΕΛΕΝΗ